

БЛОК "СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ З АЛЕРГІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ".

Алергічні захворювання є досить поширеними і в окремих випадках (анафілактичний шок) є загрозою життю хворого.

Алергічні реакції можуть виникнути при застосуванні ліків у будь-якому відділенні. З цим в першу чергу буде стикатися медична сестра, вона повинна знати прояви цих станів та надання допомоги при них.

До алергічних захворювань належать: 1) полінози (викликаються пилом рослин), 2) набряк Квінке, 3) кропив'янка, 4) бронхіальна астма.

Алергічні реакції настають на введення ліків, укуси комах (бджіл, ос, джмелів),

які можуть виявитися у вигляді анафілактичного шоку.

Блок "Спостереження та догляд за хворими з алергічними захворюваннями" включає практичні навички:

Ном ер п/п	Назва практичного навичку	Рівень відповід альності
А.	Спостереження та догляд за хворими з алергічними захворюваннями.	3
Б.	Спостереження та догляд за хворими на анафілактичний шок.	4

Оснащення блоку:

товстий зонд, відро перекип'яченої води, гумові рукавички, клейончастий фартух, відро для зливних вод, стілець, глечик, кухоль Есмарха, 1,5 л перекип'яченої води, вазелін, клейонка, 1% розчин димедролу в ампулах, розчин піпольфену, кальцію глюконат, супрастину, 30% розчин тіосульфату натрію в ампулах, таблетки діазоліну, лоток для використаного матеріалу, 0,1% розчин адреналіну в ампулах, джгут, міхур із льодом, рушник, грілка.

СХЕМА НАПИСАННЯ АЛГОРИТМУ ПРАКТИЧНОГО НАВИКУ

Місце проведення.

Оснащення робочого місця.

Попередня підготовка до виконання навичку.

Основні етапи виконання навичку.

А. СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ З АЛЕРГІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ.

Місце проведення:

стаціонар, домашні умови.

II. Оснащення робочого місця:

Антигістамінні препарати: димедрол, піпольфен, супрастин, кальцію глюконат, діазолін — в таблетках чи ампулах.

Товстий зонд.

Відро перекип'яченої води.

Гумові рукавички.

Клейончастий фартух.

Відро для зливних вод.

Кухоль Есмарха.

1,5 л води кімнатної температури.

Вазелін.

Клейонка.

10% розчин тіосульфату в ампулах.

Стерильні ватні кульки.

Стерильні шприци ємністю 2-5-20 мл з голками.

70° етиловий спирт у флаконі.

Лоток для використаного матеріалу.

Попередня підготовка до виконання навику:

медичній сестрі:

підготувати стерильні шприци з голками;

підготувати стерильні ватні кульки;

підготувати 70° етиловий спирт;

підготувати антигістамінні препарати в ампулах для виконання ін'єкцій;

підготувати все необхідне для промивання шлунка;

підготувати все необхідне для постановки очисної клізми.

Основні етапи виконання навику:

Хворі на алергію обов'язково повинні пройти обстеження у лікаря-алерголога з постановкою проб для виявлення алергену та проведення відповідного лікування.

Медична сестра буде виконувати призначення по лікуванню таких хворих.

У приміщеннях, де перебувають такі хворі, не рекомендується мати м'які меблі (дивани, крісла), килимові доріжки, в яких накопичується пил, що може бути алергеном.

Підлога в квартирі і лікарні має бути дерев'яною або покрита лінолеумом. Необхідно видалити вовняні килими, старі вовняні речі, краще мати синтетичні килими та бавовняні половики (вдома).

Хворі з алергією на пух та пір'я повинні користуватися подушками, наповненими ватою або поролоном.

В кімнатах не бажано мати квіти, що цвітуть і мають певні запахи.

Не слід тримати в квартирі домашніх тварин, птахів, якщо алергенами є їх пір'я, шерсть, послід; акваріуми (дафнії — корм для акваріумних рибок є сильними алергенами).

Дитячі іграшки мають бути дерев'яними, пластиковими, металевими, щоб вони не мали алергенів (легко миються).

Для боротьби з побутовим пилом необхідно щоденно робити вологе прибирання, користуватися пилососом, провітрювати приміщення.

Хворих на поліноз (алергія на пилок квітучих рослин) в період цвітіння рослин необхідно ізолювати, не відкривати в цей час вікна, слід завішувати вікна і двері вологими простирадлами, заклеїти вікна на цей період.

Хворим забороняється на цей період виїзд в ліс, в поле. У важких випадках хворим радять переїхати в іншу місцевість, де немає цих рослин.

Алергічні захворювання в ряді випадків пов'язані з певними харчовими продуктами. Ці продукти мають бути заборонені хворому. Хворим на алергію не рекомендується споживати яйця, шоколад, цитрусові, рибу, краби, суниці, горіхи, а також страви, до яких вони входять. Їжа хворих має бути з обмеженням вуглеводів, кухонної солі, з урахуванням індивідуальної переносності того чи іншого харчового продукту.

При ознаках харчової алергії — негайно промити шлунок (див. блок "Промивання шлунка"). Хворому призначають голод на 3-5 діб з прийомом води до 1,5 л на добу, щодня слід ставити очисні клізми (див. блок "Постановка очисних клізм"). Двічі на день призначається сольове проносне та систематичний прийом душу в період голодування.

Самому хворому на алергію та медичний персонал, який їх обслуговує, не можна користуватися косметичними засобами (дезодорантами, духами, кремами), тому що вони можуть бути причиною загострення алергії.

Для зменшення свербіння шкіри при алергії застосовувати гарячий душ, обтирання шкіри напівспиртовим розчином, оцтом, розведеним у два рази водою; прийом ванн з кропивою або чередою. При гострій кропив'янці добре діє внутрішньовенне введення тіосульфату натрію (10 мл 30% розчину), на курс застосовують 5-10 вливань.

Хворі на алергію повинні мати при собі антигістамінні препарати, які слід негайно прийняти при перших ознаках алергії. В більш важких випадках ці ліки повинна вводити медична сестра в ін'єкціях.

Б. СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ НА АНАФІЛАКТИЧНИЙ ШОК.

При виникненні алергічних реакцій на введення ліків або профілактичних препаратів, на укуси комах (бджіл, ос, джмелів) може виникати алергічна реакція негайного типу, у вигляді анафілактичного шоку. Це важкий стан, який є загрозою для життя.

Місце проведення:

стаціонар, домашні умови.

Оснащення робочого місця:

Джгут.

Міхур з льодом.

Стерильні шприци ємністю 2-5-20 мл з голками.

70° етиловий спирт у флаконі.

Стерильні ватні кульки.

0,1% розчин адреналіну в ампулах.

Лоток для відпрацьованого матеріалу.

Рушник.

Грілка.

Кухоль Есмарха.

Товстий зонд.

1-1,5 л перекип'яченої води кімнатної температури.

Клейонка.

Гумові рукавички.

Клейончастий фартух.

Фонендоскоп.

Тонometr.

Попередня підготовка до виконання навичку: медичній сестрі:

підготувати міхур з льодом;

підготувати шприци та ліки для роботи;

заповнити грілку;

приготувати все необхідне для постановки очисної клізми;

приготувати все для промивання шлунка.

Основні етапи виконання навичку: 1. Негайно викликати лікаря.

Припинити введення ліків в організм, обережно видалити жало та мішечок з отрутою комахи.

Положити хворого в горизонтальне положення з трохи опущеною головою, обкласти грілками.

Вище місця ін'єкції або укусу комахи накласти джгут, щоб сповільнити поступання алергену в організм (ліків, отрути комахи).

Місце введення ліків чи ураження обколоти 0,1% розчином адреналіну в кількості 0,5 мл (можна разом з ізотонічним розчином).

На це ж місце покласти міхур з льодом з метою сповільнення всмоктування алергену.

Виконувати всі призначення лікаря.

Спостерігаючи за хворим, необхідно регулярно вимірювати артеріальний тиск, досліджувати пульс, дихання, записувати результати.

Якщо хворий непритомний, необхідно, при наявності, вийняти знімні зубні протези; щоб запобігти западанню язика, слід висунути вперед нижню щелепу.

При алергічній реакції на приймання ліків через рот, слід негайно промити шлунок, дати проносне, поставити очисну клізму.

При закапуванні ліків-алергенів в очі або ніс, необхідно промити їх проточною водою.

Завжди мати при собі антигістамінні, серцеві та судинні засоби для надання допомоги шляхом введення їх у вигляді ін'єкцій.

Враховуючи можливі алергічні реакції на застосування ліків, медичній сестрі необхідно ретельно збирати алергологічний анамнез у хворого, враховувати його перед застосуванням ліків, перевірити непереносимість ліків хворим з допомогою проби — під'язичної або інтраназальної. При застосуванні препаратів внутрішньовенно перед введенням їх слід виконати декілька проб: аплікаційну, скарифікаційну та внутрішньошкірну (див. блок "Парентеральне введення лікарських препаратів").

